TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Chuyện về người mang thương hiệu làng nghề thêu truyền thống Minh Lãng vươn tầm thế giới

08:53 23/05/2024

Sinh ra và lớn lên từ cái nôi của làng nghề thêu truyền thống xã Minh Lãng, huyện Vũ Thư, tỉnh Thái Bình, ông Hoàng Đình Chiêm hiểu rõ hơn ai hết cái hồn cốt, nét văn hoá và cái độc đáo của nghề thêu tay. Để rồi, đã mấy chục năm qua ông tiếp nối nghề nghiệp của cha ông. Với mong muốn đưa Nghề thêu Minh Lãng tinh hoa văn hoá Việt vươn tầm thế giới.

Gìn giữ tinh hoa làng nghề thêu truyền thống Minh Lãng

Nghề thêu tay xuất hiện ở xã Minh Lãng vào khoảng đầu thế kỷ thứ XIX. Thời kỳ đầu, người dân chủ yếu làm những sản phẩm thêu phục vụ trang phục của quan lại, vua chúa và lễ hội với các hình thêu trên xiêm y, mũ áo rồng phượng cho phường hát tuồng, chèo. Giai đoạn 1946-1954, chuyển sang thêu khăn trải bàn, đồ lót bát đĩa cho nhà dệt Kinh Tự Doanh và một số hãng thêu của người Pháp sinh sống tại Hà Nội.

Những người thợ thêu cần mẫn bên những khung thêu tại làng nghề thêu truyền thống xã Minh Lãng

Những năm sau giải phóng đến cuối thập niên 80 là thời kỳ cực hưng thịnh của nghề thêu Minh Lãng, việc ký hợp đồng với Liên Xô và một số nước Đông Âu đã làm cho Minh Lãng lúc ấy thực sự trở thành xưởng thêu lớn, 3 hợp tác xã thêu được thành lập thu hút trên 2.000 lao động. Lúc đó, trong làng nhà nào ít nhất cũng có 2 khung thêu, nhà nhiều thì 4-5 khung. Cả làng từ thiếu niên, nam thanh nữ tú đến người già từ 60-70 tuổi đều thêu.

Sau năm 1990, thị trường các nước XHCN sụp đổ nên nhiều người dân bỏ nghề. Đến năm 1995, các cơ sở sản xuất khôi phục lại do tìm được thị trường đầu ra là các nhà xuất khẩu phía Nam. Sản phẩm thêu cũng thay đổi từ thêu trên nền vải trắng sang thêu chăn, ga, gối, tranh và đặc biệt thêu trên áo Kimono cho Nhật Bản, áo Hanbok cho Hàn Quốc.

Những tổ hợp thêu tay tại xã Minh Lãng, huyện Vũ Thư thời hưng thịnh.

Hiện nay, xã có hơn 4.000 thợ thêu với 10 công ty, 60 xưởng, tổ hợp sản xuất. Không những thế, nghề thêu còn giúp tạo công ăn việc làm cho hơn 30.000 lao động cho người dân của tỉnh Thái Bình. Nhằm tạo nên bản sắc riêng cho sản phẩm, thay vì dùng chỉ nhập ngoại, nhiều cơ sở thêu của Minh Lãng đã tự sản xuất và nhuộm màu chỉ từ sợi tơ tằm để phục vụ sản xuất.

Ông Hoàng Đình Chiêm, xã Minh Lãng, huyện Vũ Thư, bộc bạch: Năm 1988, Ông và 2 người anh đã cùng nhau chung vốn thành lập Công ty thêu, tuyển thợ thêu vào làm việc. Thời điểm ban đầu, đã quy tụ vài chục tay thêu, sau đó là trên một trăm người. Có thời điểm hưng thịnh, năm 1992 là gần 500 thợ thêu trong và ngoài tỉnh làm việc cho Công ty.

Ông Hoàng Đình Chiêm kiểm tra những hình thêu tại Công ty

Tuy nhiên, đến năm 1996, 3 anh em tách ra thành 3 Công ty riêng và cũng từ đó Công ty TNHH thêu xuất khẩu Tuấn Dương do ông Hoàng Đình Chiêm làm giám đốc chính thức được thành lập. Đánh dấu bước đi mới cho sự phát triển nghề thêu của gia đình và quê hương. Ông là người duy nhất ở đại phương có đủ điều kiện xây dựng một Công ty để đưa sản phẩm thêu tay của Minh Lãng ra nước ngoài.

Những tác phẩm thêu của Công ty Ông Hoàng Đình Chiêm tại Triển lãm tại Nhật Bản

Định hướng phát triển chủ yếu là thêu theo đơn đặt hàng của Tổng Công ty ở Hà Nội, để xuất khẩu sang Ý, Pháp. Thời điểm đó, Công ty có khoảng 100 tay thêu, bình quân từ những sản phẩm lớn nhỏ như khăn mặt, khăn trải bàn, khăn lau tay,... là mấy chục nghìn sản phẩm thêu tay mỗi tháng.

Trên đà phát triển đó, ông Chiêm nhìn thấy sự phát triển của nghề thêu tay, năm 2002, ông đã tìm đến các đối tác mới để mở rộng và nâng cao số lượng các đơn đặt hàng. Ban đầu các đơn hàng thêu xuất khẩu cho 1 Công ty ở Miền Nam. Sau dần, là đơn hàng thêu trên áo Kimono của Nhật Bản và trên áo Hanbok cho Hàn Quốc.

Những người thợ thiết kế và thợ thêu cần mẫn sáng tạo

Ông Hoàng Đình Chiêm chia sẻ: Nghề thêu đòi hỏi sự tỉ mỉ, cảm thụ tinh tế về đường nét, màu sắc, thẩm mỹ thì mới có thể thêu lên được những bức thêu sống động có hồn. Nghề thêu tay vì thế đòi hỏi thợ thêu đều rất yêu nghề. Bởi, để thêu lên được 1 bức tranh, 1 trang phục truyền thống của Nhật Bản, Hàn Quốc… có khi phải mất từ 15-20 ngày mới xong. Có khi phải hàng tháng trời.

Tuy nhiên, năm 2004, nghề thêu tay đứng trước nguy cơ mai một, đơn hàng bị giảm sút do cơ chế thị trường. Thế nhưng, chính vì nét độc đáo của nghề thêu tay truyền thống, vì công sức của mỗi tay thêu đã thôi thúc Ông Chiêm bền bỉ vượt qua khó khăn để giữ nghề và tạo công việc thu nhập cho thợ thêu đã gắn bó với Công ty.

Ông Chiêm va những người thợ thêu vẫn cần mẫn tâm huyết với nghề

Trải qua bao thăng trầm của làng nghề truyền thống, Ông Chiêm và hàng trăm thợ thêu vẫn miệt mài bên những khung thêu, cho ra đời những tác phẩm thêu thủ công độc đáo và có hồn, mà bất kỳ sản

phẩm công nghiệp nào có thể có được. Bởi từng đường kim mũi chỉ đều chất chứa bao công sức, mồ hôi và lòng yêu nghề của người dân làng nghề truyền thống Minh Lãng. Thành quả cho sự tận tuỵ đó là những sản phẩm của Công ty TNHH Tuấn Dương đã được thị trường nước ngoài rất ưa chuộng. Do đó, có nhiều đơn hàng đã vươn tầm thế giới, chủ yếu xuất khẩu sang Nhật Bản, Hàn Quốc.

Một số đối tác Nhật Bản thăm Công ty TNHH thêu xuất khẩu Tuấn Dương

Sản phẩm thêu tay được công nhận là sản phẩm OCOP 4 sao cấp tỉnh

Những năm gần đây, dưới tác động của cơ chế thị trường, khi mà các ngành nghề công nghiệp dệt may rất phát triển thì số lượng người sống dựa vào nghề thêu tay cũng theo đó mà giảm mạnh. Thế nhưng, Công ty của ông Chiêm vẫn duy trì được đơn hàng ổn định với các đối tác nước ngoài. Quyết tâm gìn giữ gắn bó nghề thêu tay truyền thống của quê hương.

Vinh dự là làng nghề truyền thống và là cá nhân tâm huyết gìn giữ tinh hoa của nghề thêu tay Minh Lãng. Năm 2023, sản phẩm thêu của Công ty do Ông Hoàng Đinh Chiêm được UBND tỉnh Thái Bình công nhận là sản phẩm OCOP 4 sao cấp tỉnh. Đó là vinh dự đáng quý của một con người luôn giữ lửa cho nghề thêu truyền thống Minh Lãng được toả sáng và phát triển.

Bức tranh thêu với chủ đề "Bát mã truy phong"

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH THÁI BÌNH

GIẤY CHỨNG NHẬN

OCOP
ONE COMMUNE ONE PRODUCT OF VIETNAM

SẢN PHẨM: TRANH THÊU TAY TRUYỀN THỐNG
Đơn vị: CÔNG TY TNHH THÊU XUẤT KHẨU TUẤN DƯƠNG
Địa chỉ: Thôn Phù Lôi, xã Minh Lãng, huyện Vũ Thư, tỉnh Thái Bình

Đã tham gia đánh giá, phân hạng sản phẩm
Chương trình Mỗi xã một sản phẩm OCOP năm 2021

Đạt hạng sản phẩm: 4 SAO

Thái Bình, ngày 26 tháng 4 năm 2022
TM. ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Quyết định số: 868 /QĐ-UBND
Ngày 26 tháng 4 năm 2022
Có giá trị trong thời hạn 36 tháng kể từ ngày ban hành

Lại Văn Hoàn

Chứng nhận OCOP 4 sao cấp tỉnh của Công ty TNHH thêu xuất khẩu Tuấn Dương

Ông Hoàng Đình Chiêm, chia sẻ: “Dù đã xấp xỉ 60 tuổi, nhưng tôi vẫn mang nỗi niềm đau đáu với nghề truyền thống của cha ông. Thời gian tới, tôi sẽ tiếp tục mở rộng thêu thêm một số mảng tranh thêu phong

cảnh, tranh treo tường với nhiều chủ đề ý nghĩa khác nhau. Vừa tạo việc làm tăng thêm thu nhập cho thợ thêu vừa quảng bá tranh thêu tay của làng nghề truyền thống Minh Lãng được trong và ngoài nước.”

Phương Thuý